

TÜRKİYE DİYANET VAKFI YAYINLARI

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları

Yayın No: 1623

Yayın Koordinatörü: Murat Aydemir

Yazarlar: Ayşe Koyuncu, Betül Aşkın, Büşra Semiz,
Duygu Kaçaranoglu, Emine Keskiner, Hatice Ayar,
İsmet Ayşegül Yıldırım, Nurcan Yıldırım, Zeynep
Gümüşkazma

Editörler: Betül Aşkın & Gülsüm Pehlivan Ağırakça

Tashih: Dilara Uysal Yurtsever

Kapak ve İç Tasarımı: Batuhan Yağız Gökmen

1. Baskı, Mart 2026, Ankara, 1.000 adet

ISBN: 978-625-428-989-7

Sertifika No: 48058

© Bütün yayın hakları Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir.
Bu eser Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık Ticaret
İşletmesi Yönetim Kurulu'nun 18.11.2025 tarih ve 200
sayılı kararıyla uygun görülmüştür.

Ostim OSB Mah., 1256. Cad., No: 11

Yenimahalle/ANKARA

0312 354 91 31 (pbx)

0312 354 91 32

bilgi@tdv.com.tr

ÇOCUKLARIN

DİNİ

MERAKLARI

“Teoriden Pratiğe Rehberlik”

İÇİNDEKİLER

Takdim	VII
Çocukların Dine Dair Soruları Cevaplanırken Dikkat Edilecek Hususlar	1
! Emine Keskiner	
Çocukların Dinî Sorularına Verilen Cevapların Öğrenme Süreçlerine Etkisi	9
! Büşra Semiz	
Çocukların Allah Hakkında Soruları	17
! Duygu Kaçaranoğlu • Ayşe Koyuncu • Nurcan Yıldırım	
Çocukların Peygamber Hakkında Soruları.....	39
! Zeynep Gümüşkazma	
Çocukların Melekler Hakkında Soruları.....	43
! Nurcan Yıldırım	
Çocukların Ölüm ile İlgili Soruları.....	49
! Hatice Ayar	
Çocukların Cennet ve Cehennem ile İlgili Soruları.....	59
! İsmet Ayşegül Yıldırım	
Çocukların İbadetler ile İlgili Soruları.....	71
! Betül Aşkın	
Çocuklardan Gelen Diğer Sorular	79
! İsmet Ayşegül Yıldırım	
Son Söz	87
Ekler	91
Kaynaklar	109

Takdim

Erken çocukluk, bütün gelişim alanları açısından kritik öneme sahip bir dönemdir. Çocukların hem bedensel hem de ruhsal gelişimlerinin çevre etkisine ve desteğine en açık olduğu yıllar, ilk çocukluk dönemine denk gelmektedir. Bu dönemde öncelikle aile etkisi ön planda olup çocuğun çevresini oluşturan her faktörün önemli olduğu söylenebilir. Çocukların şahsiyet gelişiminde aile ortamı ve ebeveyn tutumları temel ve kalıcı bir etken olarak öne çıkmaktadır. Bununla birlikte, okul ve sosyal çevre de özellikle çocukluğun erken dönemlerinde değerlerin içselleştirilmesi ve karakterin biçimlenmesinde tamamlayıcı ve etkili bir rol üstlenmektedir. Çocukların merak duygularının yoğunlaştığı, çevrelerini keşfetmeye ve hayata dair yeni bilgileri öğrenmeye istekli oldukları bu dönemde ise aile ve yakın çevrenin etkisi çok daha belirleyici hâle gelmektedir.

Çocuklar, zihinsel ve sosyal gelişim özellikleri itibarıyla yaklaşık 4-5 yaşlarında, dünyayı anlama ve tanıma çabasıyla, her konuda çok meraklı olurlar ve birçoğu bu meraklarını çeşitli sorularla ortaya koyarlar. Din ile ilgili sorular sordukları ve kutsal olana dair meraklarının belirlediği ve arttığı dönemler de okul öncesinde kendini göstermektedir. Bu yaşlarda çocukların sordukları sorulara sınır çizmek şüphesiz mümkün değildir. Hayal güçleri ve merakları sayesinde çocukların, çoğu zaman yetişkinlerin bile tahmin edemeyeceği sorular sordukları görülmektedir. Çocukların, küçük kelimeleri ile sordukları büyük

sorulara, sorgulamalara karşı birçok yetişkin tedirginlik göstermekte; onlara gelişim özelliklerine, anlayış düzeylerine uygun nasıl cevap verecekleri konusunda endişeye kapılmaktadır. Bu kaygı sadece anne ve babalara ait olmayıp din eğitimi veren yetişkinler için de geçerli bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. “Çocuklara nasıl doğru ve anlaşılır cevaplar verebiliriz?”, “Çocukların sorduğu her soruya cevap vermeli miyiz?”, “Soyut konuları çocuklara nasıl anlatabiliriz?”, “Çocukların din ile ilgili merak ettikleri her sorunun onlara uygun bir cevabı var mı?” ve “Dinî konuları çocuklara anlatırken nelere dikkat etmeliyiz?” gibi birçok sorunun yetişkinlerin zihninde oluştuğu bilinmektedir. Elinizdeki bu çalışma, bahsi geçen sorulara teorik olarak cevap vermekte ve pratikte çocukların sorularına örnek cevaplar üreterek ebeveyn ve eğitimcilere rehberlik yapma gayesi taşımaktadır.

“Çocukların Dinî Merakları - Teoriden Pratiğe Rehberlik” adıyla şekillenen bu kitap, 2024 yılında Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı 4-6 yaş Kur’an kurslarında eğitim gören çocukların sorularının derlenmesi neticesinde hazırlanmıştır. İlgili kurumlardan gerekli izinlerin alınmasının ardından anket formu, 2023 yılında Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı 4-6 yaş Kur’an kursu il koordinatörleri aracılığıyla öğretmenlerle paylaşılmıştır. Çalışmaya toplam 100 öğretici katılmış ve bu kapsamda 420 adet soru elde edilmiştir. Kur’an kursu öğretmenlerine uygulanan anket formunda yer alan sorular aşağıda belirtilmiştir.

- “Görevinizi yerine getirirken 4 yaşındaki kız/erkek çocukların inanç veya ibadetle ilgili sordukları sorular nelerdir? Eklemek istediğiniz diğer sorular varsa yazınız.”

- “Görevinizi yerine getirirken 5 yaşındaki kız/erkek çocukların inanç veya ibadetle ilgili sordukları sorular nelerdir? Eklemek istediğiniz diğer sorular varsa yazınız.”
- “Görevinizi yerine getirirken 6 yaşındaki kız/erkek çocukların inanç veya ibadetle ilgili sordukları sorular nelerdir? Eklemek istediğiniz diğer sorular varsa yazınız.”

Öğreticilerden elde edilen sorular, içerik benzerlikleri dikkate alınarak “Allah Hakkında Sorular”, “Peygamber Hakkında Sorular”, “Melekler Hakkında Sorular”, “Ölüm ile İlgili Sorular”, “Cennet ve Cehennem ile İlgili Sorular”, “İbadetler ile İlgili Sorular” ve “Diğer Sorular” olmak üzere yedi kategoriye ayrılmıştır. Her bir bölümde, konuyla ilgili gelebilecek farklı sorulara da rehberlik etmesi amacıyla, öncelikle cevaplarda dikkat edilmesi gereken hususları içeren açıklamalara yer verilmiş; ardından örnek niteliğinde cevaplar hazırlanmıştır. Bununla birlikte, kitapta yer alan cevapların okuyuculara rehberlik etme amacıyla hazırlandığını ve çocukların bireysel özellikleri dikkate alındığında farklı yanıtların da geliştirilebileceğini belirtmek gerekir. Söz konusu cevaplar, kuramsal olarak pedagojik ilkelere uygun biçimde yapılandırılmış; ayrıca 4-6 yaş grubu çocuklarla çalışan eğitimcilerin bilgi ve deneyimlerinden de yararlanılmıştır.

Kitabın hazırlanma sürecinde, Din Eğitimi Bilim Dalı akademisyenleri ile 4-6 yaş Kur’an kurslarında görev yapan hem ilahiyat hem de okul öncesi alanlarında uzmanlığa sahip deneyimli eğitimciler birlikte çalışmıştır. Hazırlanan cevaplar, çocuk gelişimi açısından uygunluğunun değerlendirilmesi amacıyla uzman bir psikolog tarafından

incelenmiş ve gerekli görülen yerlerde açıklamalar yapılmıştır. Eserde emeği geçen tüm yazarlara, çalışmayı gözden geçirerek katkıda bulunan uzmanlara, 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursu hocalarına ve metinlerin okunmasında katkı ve emeği olan Elif Aydın Hoca'ya çok teşekkür ederiz. Bu çalışma, yapıcı eleştiri ve geri bildirimlere açık olup çocukların sorularına muhatap olan tüm ebeveynler, öğretmenler ve araştırmacılar için yararlı olmayı amaçlamaktadır.

Betül Aşkın & Gülsüm Pehlivan Ağırakça

İstanbul, 2025